

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar
1.3 Intézet	Református Tanárképző és Zeneművészeti Intézet
1.4 Szakterület	Zene
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Zenepedagógia / Zenetanár – Licenciátus zenében

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Összhangzattan (Armonie) 2.				
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. habil. Coca Gabriela – előadótanár				
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. habil. Coca Gabriela - előadótanár				
2.4 Tanulmányi év	2	2.5 Félév	2	2.6. Értékelés módja	vizsga
				2.7 Tantárgy típusa	DoméniumT

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	2	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	28	melyből: 3.5 előadás	14	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					5
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					5
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					5
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					5
Vizsgák					3
Más tevékenységek: Műelemzések, különböző korális dallamok harmonizálása, korál-elemzések					5
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	28 (2x14 hét)				
3.8 A félév össz-óraszama	70				
3.9 Kreditszám	2				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	• Zeneelméleti előképzés, a kulcsok és hangjegyek ismerete
4.2 Kompetenciabeli	• Kottaismeret, logikai készség

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• az előadóterem zongorával való felszereltsége, valamint tábla, kréta, szivacs megléte
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• megfelelő kottatár megléte a könyvtárban, megfelelő példányszámban, vagy a kották sokszorosítási lehetősége, a szeminárium terem zongorával való felszereltsége, valamint valamint tábla, kréta, szivacs megléte

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	– Az összhangzattan, mint a zene függőleges dimenziójának meghatározó eleme, technikai alap szaktantárgy. Elsődleges helye van a zenei szaktantárgyak között. Az összhangzattan elemeinek a megtanulása és később a tanítása külön figyelmet igényel a diákok részéről, mint jövőbeli tanárok. Az összhangzattan megtanulása a gyakran használt akkordikus készlet elsajátításában rejlik, úgy egyszerű harmonizálás keretében, mint pedig komplexebb feladatokban. Ez a folyamat szükségessé teszi a harmóniai összefüggések alapszabályainak ismeretét.
-----------------------------	---

Transzverzális kompetenciák	<p>- Az elsajátított elméleti és gyakorlati ismereteket a hallgatók alkalmazni tudják a műelemzéseik és zenei előadásaik során. A harmonizálás szabályainak ismerete hozzá segíti a diákokat a zenei művek megértéséhez. Úgyszintén, az elsajátított ismeretek által a diákok (jövendő tanárok) képesek lesznek maguk is monodikus műveket harmonizálni, korálfeldolgozásokat készíteni, és önálló harmonizálásokat készíteni. Mindenek a tanításban is hasznát veszik, jobban ösztönözve a diákokat azzal, hogy a tanár által kimondottan számukra komponált kicsi kórusműveket, harmonizációkat adhatnak elő csoportosan, színpadon, vagy zeneórán. Ugyanakkor ösztönzően hat a diákokra alkotás szempontjából is, olyan értelemben, hogy ők maguk is megpróbálhatnak kicsi műveket komponálni egymásnak, és nem csak a készen meglévő zeneművekkel foglalkozni.</p>
------------------------------------	--

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> A tantárgy általános célkitűzése az, hogy a diákokat megtanítsa a harmóniák összefűzésének szabályaira. A tantárgy keretében szorgalmazzuk a diatónikus, tonális összhangzattannal kapcsolatos összes alap információ elsajátítását. Ezeknek az ismereteknek a bővítését a diatónikus harmóniai keret kiszélesítésével érjük el, a kromatikus (modulációs), valamint a modális harmónia rend felé.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> A tantárgy sajátos célkitűzése a diákokat ösztönözni a saját alkotások létrehozására, korális dallamok harmonizációjára, valamint egy-egy mű harmóniai és tonális világához való analitikus megközelítésére, annak harmóniai és tonális felépítési logikájának megértésére.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
A MOLL HÁRMASHANGZAT (2. fejezet) 2.1 A moll-hármashangzat mint főfok (I, IV) az összhangzatos mollban	Magyarázat, példák elemzése	
2.2 A moll-hármashangzat mint mellékfokú akkord dúr-hangsorban	Magyarázat, példák elemzése	
2.3 A mellékfokú hármas, mint a főfok (melyhez paralell kapcsolódik) helyettesítő akkordja	Magyarázat, példák elemzése	

2.4 A mellékfokú akkordok összefűzése	Magyarázat, példák elemzése	
2.5 A dúrhangsor VII. fokú szűkített akkordja	Magyarázat, példák elemzése	
2.6 Mellékfokú akkordok összefűzése, összhangzatos mollhangsorban	Magyarázat, példák elemzése	
3. fejezet A SZEPTIM AKKORD. A DOMINÁNS NÉGYESHANGZAT 3.1 A domináns szeptimakkord szerkezeti típusai	Magyarázat, példák elemzése	

3.2 A domináns négyeshangzat összefűzése a főfokokkal	Magyarázat, példák elemzése	
3.3 A domináns négyeshangzat összefűzése a mellékfokokkal	Magyarázat, példák elemzése	
3.4 A szeptím akkord megfordításai	Magyarázat, példák elemzése	
3.5 A másodfokokra épült négyeshangzatok dúr és összhangzatos mollhangsorban	Magyarázat, példák elemzése	

3.6 Az I. és IV., valamint III. és VI. fok szeptimakkordja mint átvezetőhang és késleltetés	Magyarázat, példák elemzése	
3.7 A melodikus összekötőhangok: átfutóhang, váltóhang és késleltetés	Magyarázat, példák elemzése	
Ismétlés: A MOLL HÁRMASHANGZAT, A SZEPTIM AKKORD. A DOMINÁNS NÉGYESHANGZAT	Magyarázat, példák elemzése	
Könyvészet: - Terényi Ede – Coca Gabriela, <i>Armonie (Összhangzattan)</i> , Gh. Dima Zeneakadémia, Kolozsvár, 2000, 34-63. oldal		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
A MOLL HÁRMASHANGZAT (2. fejezet) 2.1 A moll-hármashangzat mint főfok (I, IV) az összhangzatos mollban	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
2.2 A moll-hármashangzat mint mellékfokú akkord dúr-hangsorban	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	

2.3 A mellékfokú hármas, mint a főfok (melyhez paralell kapcsolódik) helyettesítő akkordja	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
2.4 A mellékfokú akkordok összefűzése	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
2.5 A dúrhangsor VII. fokú szűkített akkordja	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
2.6 Mellékfokú akkordok összefűzése, összhangzatos mollhangsorban	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
3. fejezet A SZEPTIM AKKORD. A DOMINÁNS NÉGYESHANGZAT 3.1 A domináns szeptimakkord szerkezeti típusai	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	

3.2 A domináns négyeshangzat összefűzése a főfokokkal	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
3.3 A domináns négyeshangzat összefűzése a mellékfokokkal	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
3.4 A szeptím akkord megfordításai	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
3.5 A másodfokokra épült négyeshangzatok dúr és összhangzatos mollhangsorban	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	

3.6 Az I. és IV., valamint III. és VI. fok szeptimakkordja mint átvezetőhang és késleltetés	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
3.7 A melodikus összekötőhangok: átfutóhang, váltóhang és késleltetés	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
Ismétlés: A MOLL HÁRMASHANGZAT, A SZEPTIM AKKORD. A DOMINÁNS NÉGYESHANGZAT	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	

Könyvészet:

- Terényi Ede – Coca Gabriela, *Összhangzattan*, Gh. Dima Zeneakadémia, Kolozsvár, 2000, **GYAKORLATOK**:

1. A dúr hármashangzat (46 - 87. gyakorlat), in: Terényi Ede – Coca Gabriela, *Összhangzattan*, Gh. Dima Zeneakadémia, Kolozsvár, 2000, 154 – 163. old

+ Frank Oszkár, *A funkciós zene harmónia- és formavilága*, Zeneműkiadó, Budapest, 1973.

Siklós Albert, *Összhangzattan*, Rozsnyai Károly Könyv és Zeneműkiadása, Budapest, 1912.

Weiner Leó, *Elemző összhangzattan (Funkció-tan)*, Rózsavölgyi és Társa kiadása, Budapest, 1944.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- Az iskolai zenetanításban a zenetanár számára elkerülhetetlen a kottával való kapcsolat, úgy a zeneművek megismertetésében a tanulókkal, mint pedig a zenei gyakorlatban – kóruséneklés, hangszerjáték tanítása során.
- A zenei művek felépítési logikájában a hangnemek, harmóniai összefűzések felismerése, elemzési készsége elengedhetetlen, mivel a zenei formának egyaránt van vízszintes dimenziója (polifónia), és függőleges dimenziója (harmónia). Egy zenei mű logikájának az áthatolásában nélkülözhetetlen annak tonális és harmóniai struktúrájának felfedezése és megértése. Mindezek ismerete elősegíti a zenei művek minőségi előadását is, és minőségi oktatását. A minőségi előadásokat, valamint a minőségi oktatást minden zenei közösség, és minden szakmai egyesület, oktatási intézmény elvárja.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A vizsgára való jelentkezés feltétele a kurzusok látogatása. A megjelölt anyag ismerete. Pótolási lehetőség pótszeszióban. Plagizálás, vagy vizsgán való csalás következménye az adott vizsgaidőszakban a vizsgáról való kizárás. Óvás megoldása: az írásbeli dolgozat újraértékelése.	Kurzusok: Részvizsga a vonatkozó elméleti anyagból, írásbeli teszt formájában	50%
10.5 Szeminárium / Labor	Szemináriumi feladatok: Minimum 8 ütemes feladat (basszus vagy szoprán szólam) megharmonizálása J.S. Bach – Négyszólamú Korál-elemzés, a tanult elemek felismerése - A szemináriumokon való aktív részvétel figyelembevétele	- Elbírálási kritériumok: elméleti anyagismeret, helyes harmonizálás és akkord összefűzés-elemzés	50%

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

- A leadott és a kurzusban megtalálható elméleti anyag ismerete, valamint a kurzusban levő gyakorlatok elfogadható szintű megoldása (harmonizálása, elemzése).

Kitöltés dátuma

2021. szeptember 18.

Előadás felelőse

Dr. habil. Coca Gabriela – előadótanár

Szeminárium felelőse

Dr. habil. Coca Gabriela – előadótanár

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2021.09.23

Intézetigazgató